Zemědělský
výzkumný ústav
Kroměříž, s. r. o.
Havlíčkova 2787
767 01 Kroměříž
tel.: 0634/31 71 38
0634/31 71 41
www.vukrom.cz

OBILNÁŘSKÉ LISTY 6/99

Časopis pro agronomy nejen s obilnářskými informacemi

Novinová zásilka

Výplatné hrazeno v hotovosti

VII. ročník

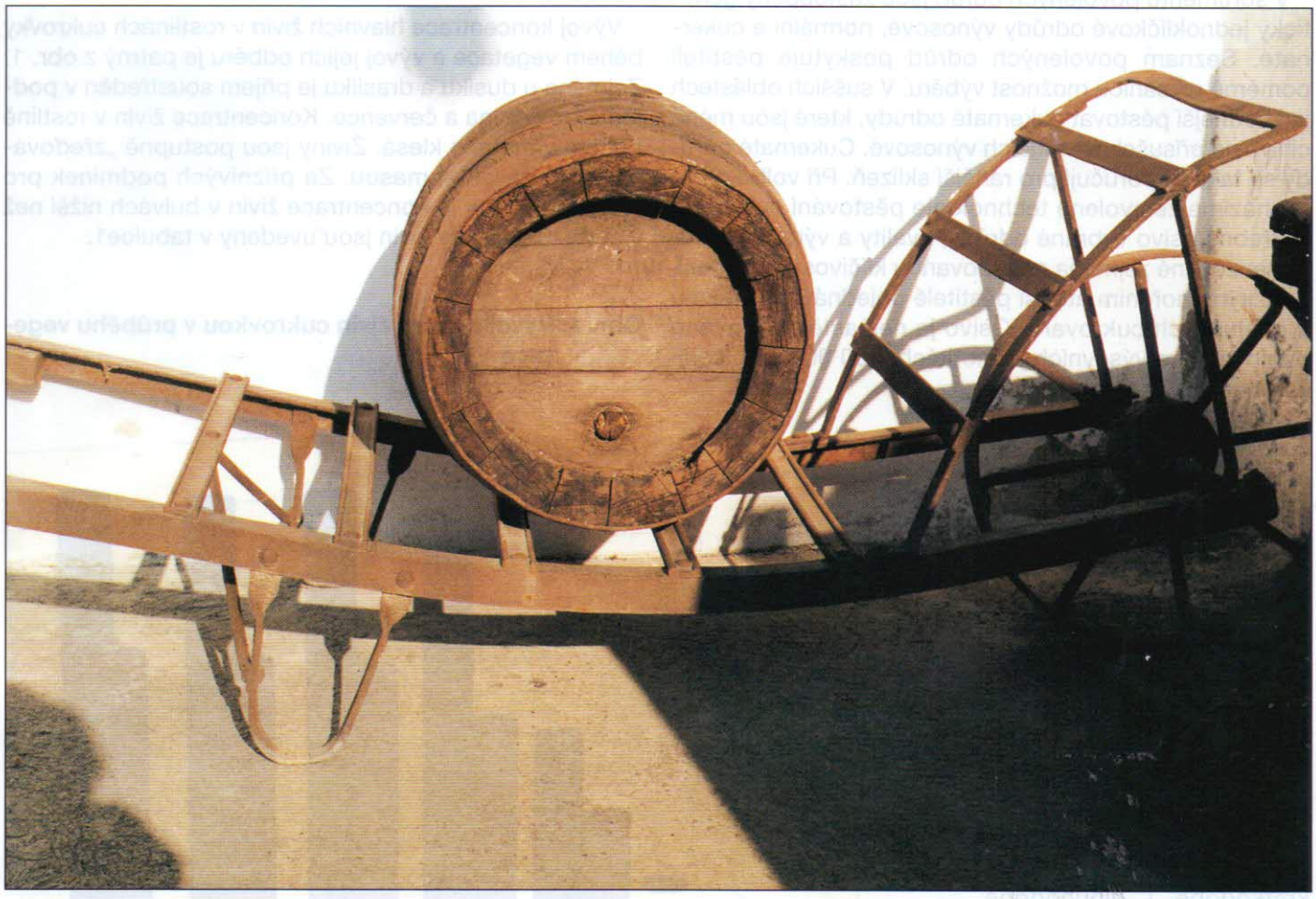

Z obsahu

❖ **metodika pěstování cukrovky – II. část**
– osevní postup, výživa a hnojení, příprava půdy pro setí, založení porostu, choroby a škůdci, sklizeň, skladování a požadavky na jakost

❖ **rámcová metodika pěstování ozimé řepky**

❖ **rámcová metodika pěstování prosa**

Vážení čtenáři,

přejeme Vám hodně úspěchů v roce 2000 jménem redakce časopisu Obilnářské listy i jménem pracovníků Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž, s.r.o.

Věříme, že se Obilnářské listy staly Vaším trvalým zdrojem informací při podnikání v rostlinné výrobě.

Naším cílem je Vaše včasná informovanost o nových poznatcích výzkumu, které mohou usnadnit Vaše rozhodování a zvýšit ekonomickou efektivitu pěstování polních plodin.

Metodika pěstování cukrovky – II. část

4. ZAŘAZENÍ DO OSEVNÍHO POSTUPU, VÝBĚR ODRŮDY A OSIVO

Nejvhodnější předplodinou pro cukrovku jsou ozimé obilniny. Cukrovce se nedaří po kukuřici a vojtěšce. Běžně, bez výrazných fytosanitárních opatření, by se neměla cukrovka pěstovat po sobě dříve, než za 4 až 5 let.

V sortimentu povolených odrůd jsou zastoupeny geneticky jednoklíčkové odrůdy výnosové, normální a cukernaté. Seznam povolených odrůd poskytuje pěstiteli poměrně rozsáhlou možnost výběru. V sušších oblastech je vhodnější pěstovat cukernaté odrůdy, které jsou méně citlivé na přísušek, ve vlhčích výnosové. Cukernaté odrůdy se také doporučují pro ranější sklizeň. Při volbě osiva vycházíme ze zvolené technologie pěstování cukrovky. Potřebné osivo vybrané odrůdy, kvality a výrobce, charakterizované zejména požadovanou klíčivostí, kalibrací, použitým mořením atd. si pěstitelé objednávají většinou u příslušných cukrovarů. Osivo je nejčastěji dodáváno obalované ve výsevních jednotkách (100 000 klubíček). Osivo je mořené proti chorobám a škůdcům vzcházející cukrovky přípravky podle přání zákazníka, s klíčivostí nad 75% respektive 90 %, čistotě přes 98 %. Nejběžnější velikostní třídění (kalibrace) je 3,75–4,75 mm, či 3,5 až 4,75 mm.

5. VÝŽIVA A HNOJENÍ CUKROVKY

Výživa a hnojení patří k nejvýznamnějším intenzifikačním faktorům v pěstování cukrovky. Prolínají se zde krátkodobé i dlouhodobé efekty. Krátkodobé se především týkají dusíkatého hnojení a hnojení mikroelementy. Dlouhodobé se hlavně týkají půdní reakce, půdní organické hmoty a zásoby fosforu, draslíku a hořčíku v půdě. Na řepařských půdách s dobrou sorpční schopností se zpravidla využívá předzásobního hnojení fosforem a draslíkem pro následující osevní sled. A naopak u dusíku i u mikroelementů (zvl. bóru) se hnojení orientuje přímo k cukrovce a vzhledem k vysokým nárokům na množství, tak i na dynamiku příjmu je zde technika hnojení velmi specifická. Efektivita hnojení je podmíněna půdním prostředím, zejména vyrovnaným vodním a vzdušným režimem, vhodnou základní agrotechnikou, strukturou pěstovaných plodin a množstvím organické hmoty v půdě.

Fyziologie výživy cukrovky

Sponový charakter pěstování, relativně nízký počet rostlin na jednotce plochy (80–100 000), dlouhá vegetační doba vedou k poměrně dlouhému období vytváření listové růžice a kořenového systému před obdobím převážné tvorby zásobního orgánu a sacharózy. Tvorba listové růžice a kořenového systému převládá ve využití asimilátů do konce června. Od července se však již zhruba 50 % asimilátů ukládá jako sacharóza a 50 % slouží k budování listové růžice a bulvy. Koncem září tvoří přírůstky cukru na celkovém přírůstku sušiny 80–90 %.

Vývoj koncentrace hlavních živin v rostlinách cukrovky během vegetace a vývoj jejich odběru je patrný z obr. 1. Zejména u dusíku a draslíku je příjem soustředěn v podstatě do června a července. Koncentrace živin v rostlině během vegetace klesá. Živiny jsou postupně „zřeďovány" narůstající biomasou. Za příznivých podmínek pro tvorbu biomasy je koncentrace živin v bulvách nižší než v chrástu. Odběry živin jsou uvedeny v tabulce1.

Obr. 1: Vývoj odběru živin cukrovkou v průběhu vegetace

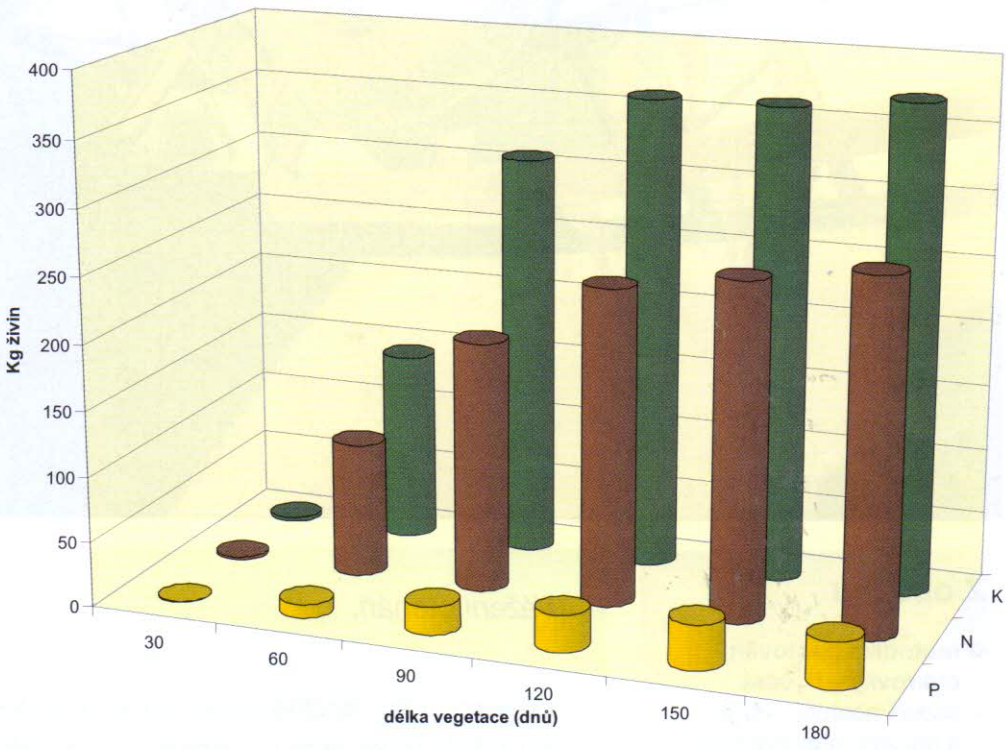

Cukrovka přijímá dusík většinou v nitrátové formě. Nitráty jsou velmi rychle transportovány do listů, kde je lokalizována větší část nitrátreduktázové aktivity. Cukrovka je velmi citlivá na přehnojení dusíkem, které vede k poklesu cukernatosti,v některých případech i k poklesu výnosu. Nedostatek dusíku u cukrovky je provázen určitým zesvětlením listů, listy jsou malé, s tenkými řapíky, vnější listy rychle stárnou. Nadbytek dusíku charakterizuje temně zelená barva listů a velké zvlnění čepelí.